

ESTONIA TEATER

JUURAKU HULLDA

Hella Vuolijõe komöödia 7 pildis. Soome keelest tõlkinud Mart Raud.

Lavastus: „Helsingin Kansanteatteri“ dir. mag. Eino Salmelainen.
Kaasataitejuht: Juhana Tönöpa. Dekoratsioonid: Albert Vahtram.

TEGELASED:

Kaarle Kristjan Soratie (end. Carl Christian Sammak), advokaat	teen. näitl.	Ants Lauter
Magnus Norko, professor	teen. näitl.	Paul Pinn
Purtiahen, toimeaja		Arnold Vaino
Ah-Lehtonen, põllumees ja kommunaalhõunik		Juhana Tönöpa
Hulda Juurakko		Meta Luts
Preili Constance, Soratie tüdi		Albina Kausi
Kaubaandusnõunik Kaavio		Sergius Lipp
Proua Kaavio	teen. näitl.	Betty Kuuskemaa
Preili Kirsti Kaavio		Marge Parikasa
Preili Matero, näitleja		Mare Leet
Dr. fil. Ahnen		Teet Köppel
Preili Sinijärvi		Alice Serman
Miina		Lydia Meerits-Sepa
Thorman, pangadirektor		Harry Paris
Proua Kronenström		Harriet Suuts
„Taevaranna maaler“		Juri Koger

Tegevus sünnib kaasaajal. Esimese ja teise pildi vahel kaks nädalat, teise ja kolmanda — mõni kuu, kolmanda ja neljanda — kuus aastat, neljanda ja viienda — umbes nädal, viienda ja kuetenda — paar päeva ning kuuenta ja seitsmenda — üks päev.

Vahetajad pärast III ja V pilti.

Algus kell 1/2 8, lõpp kella 1/2 11 paigu õhtul.

- Märkus: 1) Tagantoodud piletite hind võetakse arvesse ainult siis, kui odavam pilet kaalima hinnaline vastu vahetatakse.
- 2) Saalile jalatruu- ja rihetooliõunrumes on suitsetamine keelatud. Suitsetajaid palatakse ainult suitsetamisetses määratud ruumides tervitada, mis ettevalmistatud juurde korraldusele juhtida, mille alla paenduda palutakse.
- 3) Ettekande ajal on saali ukseid kinni.

Jahutus.

10.11.38
25. III '38

Saatesõnaks.

„Juuraku Hulda“ pole muidugi mitte esimene lavateos, milles suure stimpaliga ja huumoriga kujutatakse noore naiselolendi tõusu vähesivili-seeritud lihttrahva seast kuni näiteks tõelise daami tasemele. Eriti ma-imaaparandajat Bernard Shaw'd on veeldanud säärase „naitvitar“ areng, kes stihhitas oma looduselapseliku värskeuse ja seemise otsekohuse ka hart-tud inimesena — korrigeerimaks ja tervendamaks nr. kultuuruse kibi vaar-teid ning hoakuid. Seda näeme nihästi ta „Pygmalionis“ kui ka „Pühas Johanna“.

„Ingénue“ tüüpi sellesihilisele kujutamisele oleks kindlasti aplodeer-riind ka Jean Jacques Rousseau ise, kes omal ajal avastas usu looduselä-hedase rahvalikkuse vooressse. Meil ja ka Soomes, kus valdav enamik harilaskonda niikuihi on pärit maamihjõöst, ei peaks rahvalapsee areng täisharilaseks pakkuma iseenesest kuigi palju põnevust, olgugi et see jääb alati teatud mustreruumiks. Kui aga säärases stüees on jätkunud dramaatilist pinget isegi lõõgijõulise lavateose jaoks, nagu näeme „Juur-aku Hulda“ puhul, siis selle põhjuseks on olnud kujutatud kontrastide teravus, antud olukordade erandlikkus ja loomulikult ka kangelasene enese erakordne kuju.

Hulda Juurakko erandlikkus näib paljudele vahest isegi liiga üle-pingutatuna selleks, et sobida laimnahlit realismis ja „elulähedasesse“ teosesse; see kuju näib ehk eksisteerivat rohkem selleks, et võimal-dada stiaari osa laval. Lähemal ja celarvuseta vaatlusel osutub säil-rane range kriitika siiski liialdatuks. Peame mõõtma, et elu ise pakub küllalt näiteid jõuliste ja vaimu tervele inimesele „uskumatust“ tõusust. Samuti peab arvestama, et lahelagustes oludes pole mõnel toatidrukulgi kõrgema õppeasutuse kursuse kuulamine ja lõpetamine nii võimatu kui meil, et seal on välja kujunenud omaette pahempoolne kullauuride, jne. Muide — on ju küllalt kuuldud ameerika tüüpiliasist, kes „eraelus“ on kelnerid, hotelliteenijad ja muud sellesarnast.

Lõppeks pole õnnelikud ja julged juhud tegelaste karjääris ülase hädaohlikud sõltarselise sõltarselise shitaolusega teosel, mille elupiltide mõjuvus, suggestiivsus ning mõtele selgus on väljaspool kahtlust. Helsingi „paremlaste“ seltskonna ja poliitilise salongi kujutus „Juuraku Hul-das“ pole mitte ükski väga clay, vaid ka õpetlik ja vaimukas oma tüüpide-koostiselt. Ja peakangelmane ise — kas ta ei täienda oma liigagi kangelaslike kiltigi päris inimlike ning naiselike joontega, nii et al-d-pildis ta on märksa terviklikum ja vereküllasem kuju kui „Niskanaie nais-te“ samuti idealistlik professoritar Ilona. Mitte asjata ei looda Con-ny-tüdi komöödia lõpus, et Hulda võiks hakkama saada isegi San-mark'ide-Soratie-de perekonnaraditsioonide edasikandmisega. Selles preili Constance arvatavasti siiski eksis — kui Hulda maailmavaatel on all kõ-venat põhja. Teose muudu ni siiratendentilise üldpildi jääbki küll tea-tav ebaselgus selle tõttu, et me ei kuule kabie „vaenlikku armastajat“ teineteisega võitlemas ega leppimas puht-maailmavaatelisel alal.

On aga selge, et nagu enamiku kirjanike toodangus, nii ka Hella Vuolijõe lavateoses ei kanna elamust mitte niivõrd programmine joo-nessus kui elu enese nägemine ning kujutamine. Sel ajal on Vuolijõel kahtlemata teravat silma tähelepanemiseks ja talenti edasiandmiseks. Seda tunnistavad säärased hubased kujud, nagu on „Juuraku Huldas“ kõik Norcod, Purtiaised ja Conny-tüdid. Ja lõppeks hnnastab Hulda ise oma teatava tendentsliku romanilisuse enda ehtsa eluküllusega, lõpsa-kusega ja põhjani terve maatdruku tuumakusega. Säärastist võib töö-koopolest kasvada parimaid tulevikuinimesi. Pole paha see sümboolne vihje käesolevas teoses, et Hulda „Jaanab“ oma peremehe raamatust kõige-pealt just „Renessanssi“.

Soodsamatel tingimustel laenuvate näidendeid
Eesti Haridusliidu Teatritarvete laost
Tallinn, Uus tän. 2.
Telefon 452-02